

Na novomestskom námestí vyrástli vianočné stromčeky plné originálnych ozdôb

Začiatok zimy je aj tento rok v znamení protipandemických opatrení, lockdownu a vianočné trhy či adventné podujatia sa nekonajú. Vianočné stromčeky však pandémia nezastavila. Mohutné ihličanové skrášľujú námestia. Novomestské Námestie Slobody ožilo nielen vďaka tradičnému vianočnému stromčeku, betlehemu, adventnému vencu, ale i aleji malých vianočných stromčekov, okolo ktorých sa preháňajú soby ľahajúci sane. Nechýba ani osvetlenie a dekorácie na okolitých stromoch.

Tradícia vianočných stromčekov

Dnešné Vianoce by bez vianočného stromčeka snáď nemohli ani existovať. Vianočný stromček sa stal jedným zo symbolov Vianoc a zimné sviatky si bez neho už nevieme predstaviť. Napriek tomu nebol vždy ich súčasťou. Vianočný stromček prešiel dlhou históriaou, počas ktorej sa zapísal do ľudských sŕdc ako neodmysliteľná súčasť Vianoc. Zdobil sa spravidla na Štedrý deň. Dnes už ale mnogí z nás zdobia stromček skôr, pretože sa z jeho krásy a hlavne vône chcú tešíť čo najdlhšie. Jeho história sa začala písť v Nemecku. Ozdobené vianočné stromčeky sa najprv nachádzali v remeselných cechových domoch. V domovoch obyčajných ľudí sa začali objavovať až v polovici 17. storočia. V 18. a 19. storočí sa zdobenie stromčekov rozšírilo aj do iných štátov. Najprv sa objavovali v mestách a neskôr na dediny. Na Slovensku bol zvyk ozdobovať si svoje domy zelenými vetyčkami a prútmi. Stromčeky v mestách je vidieť až koncom 18. storočia. V roľníckych rodinách to bolo až od konca 19. storočia. Darčeky sa pod ním začali objavovať od začiatku 20. storočia. Spočiatku sa stromčeky zdobili skromne, predovšetkým tým, čo ľudia dospelovali v záhradke. Dávali sa na ne perníky, domáce pečivo, sušené ovocie alebo podomácky vyrobené ozdoby z papiera, rôzne figúrky zo

slamy či z kukuričného šúpolia. Neskôr sa pridali aj háčkované alebo paličkovane ozdoby, sviečky či prškavky. Prvé elektrické osvetlenie vianočného stromčeka sa objavilo v roku 1882 v USA. Autorom reťazí svetielok bol Edward H. Johnson. V roku 1889 si Francúz Pierre Dupont dal patentovať najobľúbenejšiu ozdobu vianočného stromčeka - fúkanú guľu z jemného skla. Neskôr sa vyrábali jednofarebné gule, neskôr sa ľudia dožadovali aj farebných, prizdobovaných najrôznejšími ornamentmi alebo kresby. Začiatkom 20. storočia sa objavili aj prvé jemné sklenené srdiečka, hviezdičky, snehové vločky či slzy. Dnes na stromčekoch nájdeme aj salónky, čokoládové figúrky a rôzne pestrofarebné ozdoby z rôznych materiálov.

Námestie zdobí najväčší slovenský betlehem

Novomestské Námestie Slobody žije Vianocami naplno. Okrem adventného vencu v strede námestia žiarí na modro vysvetnený vianočný stromček. Novomeštanie i návštevníci mesta môžu obdivovať aj najväčší vyrezávaný drevený betlehem na Slovensku. Ten je na Námestí Slobody vystavený každoročne od Mikuláša až do Troch Kráľov. Tak tomu je aj v tomto roku a Nové Mesto nad Váhom sa opäť pýši najväčším slovenským betlejom, ktorý je od roku 2011 zapísaný aj

Vianočné ozdoby tvorili deti (foto - Monika Šupatíková)

v Slovenskej knihe rekordov. Tento zápis si zaslúžil najväčším počtom postáv, ktoré sú zároveň aj najväčšie a najtažšie. Betlehem má spolu 38 sôch, 34 postáv a 4 zvieratá. Najväčší drevený betlehem sa stal súčasťou novomestských Vianoc. Než však vznikol, uplynulo sedem rokov. Prvou myšlienkou novomestského rezábára Ferdinanda Bolebrucha, už v roku 2006, bolo vytvoriť postavy známe z biblického príbehu. Malo to byť šesť postáv a maštaľ. V spolupráci s mestom teda oslovil rezábárov z novomestského regiónu a prvý raz sa stretli počas dvojtýždňového letného rezábarského sympózia na Námestí Slobody v Novom Meste nad Váhom v roku 2006. Potom nasledovalo ešte ďalších šesť sympózií, počas ktorých pribúdali jednotlivé postavy do betlehemu. Počas letných rezábarských sympózií v rokoch 2006 – 2012 Novomeštanie i okoloidúci návštevníci obdivovali, ako sa pod rukami šikovných rezábarov mohutné kmene stromov menili na umelcové diela. V súčasnosti všetci už

obdivujú hotové dielo pod vianočným stromčekom. Pod tvorbu betlehemu sa svojim dielom podpísalo šesť rezábárov, Štefan Matejík, Miroslav Hochman, Štefan Slabý, Ernest Slabý, Ján Tomeš a František Bolebruch.

Vianočné stromčeky zdobili deti

Vianočnú atmosféru novomestského námestia dopĺňa deväť vianočných stromčekov v kvetináčoch, ktoré vyzdobili deti. Tradičné i netradičné vianočné ozdoby vlastnoručne vyrábali deti so svojimi učiteľkami a výchovávateľkami. „Stromčeky prišli na námestie ozdobiť deti zo všetkých novomestských materských škôl, Spojenej školy (Sociálnej základnej školy a Praktickej školy). Centra voľného času, Základnej umeleckej školy J. Kréna a Centra pre deti a rodinu,“ potvrdil František Mašlonka, zástupca primátora mesta. Stromčeky tak žiaria pestrofarebnými ozdobami od výmyslu sveta. „Deti ozdobovali vianočné stromčeky s radostou. Určite tak potešia oči okoloidúcich. A ak pôjdu s rodičmi na prechádzku, môžu sa pochváliť vlastnoručne vyrobenou ozdobou na stromčku,“ pokračoval František Mašlonka. Na vianočných stromčekoch sa vynímajú ozdoby

Vianočné stromčeky prišli na námestia vyzdobiť aj deti MŠ (foto - Jana Krištofovičová)

Stromčeky sú vyzdobené originálnymi ozdobami (foto - Monika Šupatíková)

Na novomestskom námestí vyrástlo 9 vianočných stromčekov, všetky majú originálne ozdoby.

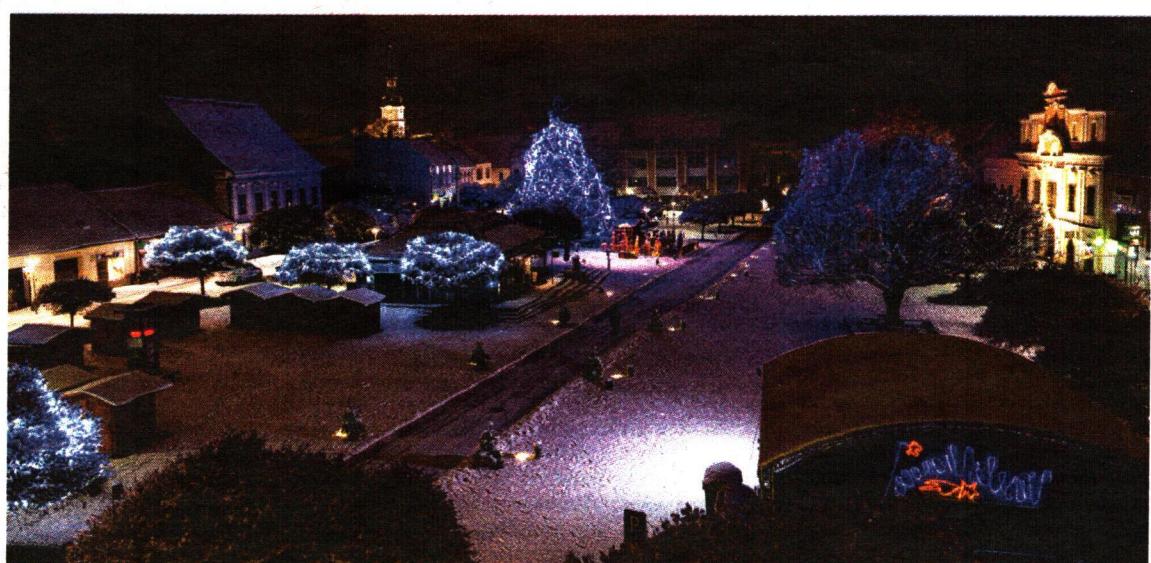
z rôznych materiálov i prírodnín. Oči okolojdúcich pútajú hviezdicky, snehové vločky, zvončeky, srdiečka, vianočné gule, vianoční škriatkovia, snehuliaci, stromčeky, sviečky a ďalšie. „Ihličnaté stromčeky v kvetináčoch zabezpečili Technické služby mesta. Osud stromčekov po Vianociach nebude smutný. Tým, že sú v kvetináčoch, budú mať ďalšie využitie. Na jar ich Technické služby mesta môžu umiestniť niekom do terénu, či už do parkov, alebo budú skrásovať iné časti nášho mesta,“ uviedol František Mašlonka.

Desiatky tradičných i netradičných ozdob

Žiaci Spojenej školy na Ulici J. Kollára 3 si so svojimi paní učiteľkami na výrobu vianočných ozdob zvolili prírodný materiál kombinovaný s textilom. Na ich stromčku žiaria zlaté hviezdicky, biele snehové vločky, sviečky, snehuliaci, soby, lyže, vianoční škriatkovia, anjelici, nechýba ani betlehem či netradičné ozdoby z drevených paličiek v podobe dverí, ozdobených adventným vencom. „Deti vytvorili vyše 60 ozdob na vianočný stromček. Tvorili ich z drevených paličiek, šíšiek, ktoré doplnili textilom, drôtikmi, špagátom. Malovali ich akrylovými farbami. Na výrobu sviečok použili aj drevené štipce na prádlo,“ povedala učiteľka Spojenej školy. Vianočné ozdoby tvorili deti s mentálnym postihnutím niekoľko dní, vždy počas Umelcového krúžku a Krúžku šikovných rúk. „Teší nás, že sme dostali možnosť sa zapojiť do tejto krásnej aktivity. Prostredníctvom vianočného stromčeka a ozdob, ktorými ho deti ozdobili, môžu deti prezentovať svoju kreativitu a zručnosť,“ doplnila riaditeľka školy Lubica Havranová.

Na námestí žiarí vianočný stromček i betlehem (foto - Jana Krištofovičová)

Rozzierené novomestské námestie vianočnou výzdobou (foto - Jana Krištofovičová)

Noty, husľové kl'úče i vianočné gule a zvončeky

Vianočný stromček detí z Centra voľného času a Základnej umeleckej školy J. Kréna púta pohľady okolojdúcich i návštěvníkov mesta ozdobami snehovo bielej i prírodné hnedej farby.

Deti pod vedením vychovávateľiek i učiteľiek vytvorili desiatky ozdob z papiera, textilu, špagátu, modelovacej hmoty i keramiky v kombinácii s akrylovou farbou. „Deti vytvorili vianočné ozdoby rôznymi technikami. Pracovali s modelovacou hmotou, malovali akrylovými farbami, na špagát navliekali prírodniny i korálky. Ďalšie ozdoby

tvorili zase z jutoviny či špagátu. Teší sa, že ich ozdoby budú zdobiť vianočný stromček na námestí,“ povedala vychovávateľka CVČ. Medzi tradičnými vianočnými guľami, stromčekmi, hviezdíckami, zvončekmi, srdiečkami, anjelmi sa vynímajú i noty a husľové klúče. „Tešíme sa, že sme sa mohli do tejto aktivity zapojiť aj my s deťmi zo ZUŠ a CVČ a vyzdobiť tak jeden spoločný stromček. Máme veľa tvorívych a šikovných detí, ktoré s radosťou vyrábali vianočné ozdoby. V minulosti sme sa mohli v tomto predvianočnom období na námestí predstaviť s vianočným programom a koledami, teraz to však nie je možné. Tak sa tešíme aspoň z vianočného stromčeka,“ uviedol Peter Rýdzi, riaditeľ ZUŠ J. Kréna a CVČ.

Vianočné ozdoby tvorili deti (foto - Monika Šupatíková)

Text: Monika Šupatíková

Foto: Monika Šupatíková,
Jana Krištofovičová